

УДК 355.43

В.Ю. Панченко, Є.Г. Башкатов, Т.А. Сутюшев, П.В. Пістряк

Академія внутрішніх військ МВС України, Харків

СПОСОБИ ІЗОЛЯЦІЙНИХ ДІЙ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНІХ ВІЙСЬК ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

Розглядаються способи ізоляційних дій підрозділів внутрішніх військ в ході виконання службово-бойових завдань та проводиться їх класифікація.

Ключові слова: ізоляція, ізоляційні дії, класифікація способів ізоляційних дій.

Вступ

Постановка проблеми. Як відомо, становлення предмету або явища починається з розвитку його сутності, яка в процесі використання наповнюється новим змістом та призводить до появи нових термінів, що потребують визначення їх у відповідності до сучасних умов. Так в процесі службово-бойової діяльності (СБД) підрозділи та частини внутрішніх військ (ВВ) виконують службово-бойові завдання (СБЗ) згідно вимог настанов, статутів, серед яких є й такі, що містять в собі розбіжності в тлумаченні деяких термінів воєнної науки. Така розбіжність викликає суперечки, де кожний учасник дещо по іншому розуміє їх сутність та закладає в них різне смислове значення. На сьогодні це стосується і таких понять як “Ізоляція”, “Локалізація”, які нещодавно увійшли в термінологію воєнної науки і широко використовуються вітчизняними фахівцями в питанні оперативного мистецтва та оперативного застосування військ.

У зв'язку з цим виникає необхідність у розмежуванні цих понять для правильного їх розуміння та подальшого використання в СБД ВВ. В першу чергу, їх виникнення пов'язане з появою відомчих директивних документів, які висвітлюють основи застосування Збройних Сил України (ЗСУ) на оперативно-тактичному рівні і розроблені з урахуванням існуючих змін в характері збройної боротьби на основі досвіду сучасних воєнних конфліктів. Так для створення зони безпеки на території, що прилягає до зони внутрішнього збройного конфлікту (ВЗК), недопущення входу і виходу озброєних злочинців, диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ) противника за її межі, здійснення контрольно-пропускного режиму пропонується мати “ешелон ізоляції”, що входить до складу угруповання військ при виникненні кризових ситуацій, які за умов ескалації можуть перерости у ВЗК. Крім того наголошується, що в ході проведення спеціальної операції (СО) з локалізації і нейтралізації ВЗК, шляхом обмеження переміщення населення і транспорту, перекриття найбільш ймовірних напрямків руху озброєних злочинців здійснюється “ізоляція” району конфлікту. Для виконання

схожих завдань СОПр передбачається створення “групи блокування”. До того ж російськими фахівцями широко вживається термін “локалізація і блокування району надзвичайного стану (операції)”, сутність якого визначається як дії, що проводяться з'єднаннями та частинами ВВ сумісно з органами внутрішніх справ та органами виконавчої влади, які направлені на ізоляцію району надзвичайного стану і недопущення ескалації масових безладь. Таким чином, серед фахівців військової справи мимоволі виникає питання: “Що ж проводять війська – ізоляцію чи локалізацію району?”.

Щоб відповісти на це запитання не буде зайвим звернутися до [1], згідно якого термін “ізоляція” визначається як обмеження певним місцем, позбавлення контакту кого-небудь з зовнішнім середовищем, що стосується певних осіб або суспільства в цілому, в той час коли термін “локалізація” передбачає обмеження певним місцем, недопущення поширення чого-небудь, що в більшості стосується неістотних явищ, процесів, наприклад, пожежі, стихійного лиха, масових заворушень, збройного конфлікту, тощо. На перший погляд ці поняття схожі між собою, але їх зміст, в залежності від мети режимних заходів, все ж таки буде мати свої відмінності. Наприклад, коли мова йде про СО з пошуку та ліквідації озброєних злочинців, або припинення ВЗК, чомусь більш поширено вживається термін “локалізація району”, хоча в першому та другому випадку мається на увазі недопущення входу та виходу злочинців за його межі, позбавлення їх можливості поповнення матеріальними і людськими ресурсами ззовні, тобто позбавлення злочинців контакту з зовнішнім світом.

Крім того, на тривалість збройного конфлікту та його ескалацію суттєво впливає і такий фактор, як наявність у злочинців необхідної кількості сил і засобів отримання яких, можливо припинити лише шляхом перекриття шляхів їх постачання. Тому на думку авторів термін “локалізація” буде більш прийнятним в тому випадку коли мова йде про припинення збройного конфлікту, ліквідацію надзвичайної ситуації політичного, природного, техногенного характеру, що передбачає комплекс заходів, в тому числі і з ізоляції району СО. Отже, з вищезазначено-

го впливає, що для локалізації та нейтралізації ВЗК, в першу чергу необхідно провести ізоляцію району та позбавити злочинців можливості отримання матеріальних та людських ресурсів, адже перемога в боротьбі з “внутрішнім” противником досягається не за рахунок його фізичного знищення, а створенням таких умов, в яких досягнення політичних цілей стане для нього неможливим. До того ж при проведенні карантинних заходів також доцільно вживати термін “ізоляція району”, так як дії ВВ в цей період спрямовуються на встановлення певних обмежень в пересуванні населення.

Як вже зазначалося, поняття “ізоляція” передбачає позбавлення можливості контакту кого-небудь з зовнішнім середовищем та досить широко використовується не тільки у військовій справі, але й у суспільно-політичному житті.

За видом “ізоляцію” можливо поділити на дії економічного, фінансового, інформаційного та силового характеру (рис. 1).

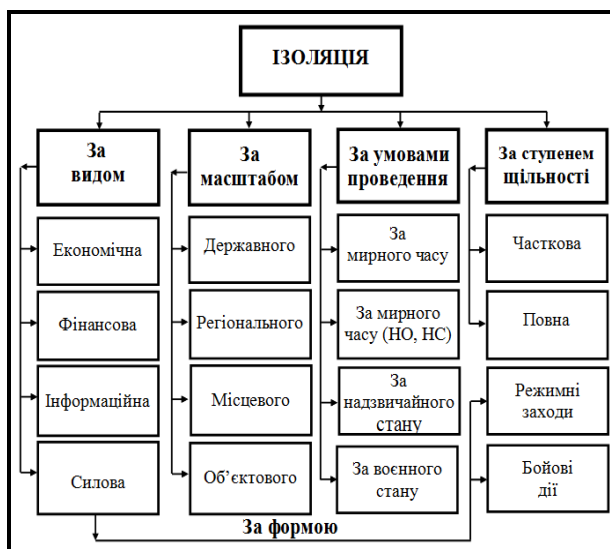

Рис. 1. Класифікація ізоляції

Економічна ізоляція – це система економічних санкцій, які застосовуються державами по відношенню до окремої країни з метою її економічної блокади.

Фінансова ізоляція – заходи, що вживаються державою для припинення обігу на її території або в окремому її регіоні валюти іншої країни.

Інформаційна ізоляція – заходи, що спрямовані на позбавлення (обмеження) громадян (злочинців) можливості отримання певної інформації.

Силова ізоляція – сукупність дій, які проводяться правоохоронними органами та військовими формуваннями для обмеження свободи пересування громадян, транспортних засобів, забезпеченні їх організованого входу (виходу), в'їзду (виїзду) в район (з району) СО, масових заходів (бойових дій), недопущення притоку матеріальних та людських ресурсів, входу (виходу) за його межі злочинців,

знешкодження їх в межах окремих районів об'єктів. В залежності від умов режиму проводиться у формі режимно-комендантської служби або бойових дій.

За масштабами “ізоляція” може проводитися на державному, регіональному, місцевому рівні, по відношенню до окремого об'єкту в мирний час, в мирний час за надзвичайних ситуацій, за надзвичайного та воєнного станів (НСт, ВС) та за ступенем щільності бути частковою або повною.

Режимні заходи – це дії правоохоронних органів і військових формувань, які полягають у проведенні профілактичних, охоронних, ізоляційно-обмежувальних заходах, за мирного часу, за НСт та ВС [2].

Бойові дії – це дії військових формувань, які полягають у знищенні живої сили і бойової техніки противника, відбиття його ударів, утримання території, що займають для забезпечення суверенітету і територіальної цілостності держави за ВС [2].

Натомість не виключаючи можливості виникнення, при певних обставинах, в окремих регіонах держави ВЗК більш детально доцільно розглянути ізоляційні дії силового характеру.

За видом, ізоляційні дії силового характеру можливо поділити на оцеплення, блокування, оточення (рис. 2).

Оцеплення – ізоляція району (об'єкту) з метою обмеження або недопущення входу (виходу), в'їзду (виїзду) громадян, транспортних засобів під час проведення режимних, культурних, спортивних та інших масових заходів. Здійснюється шляхом виставлення військового ланцюжка по периметру району режимних заходів.

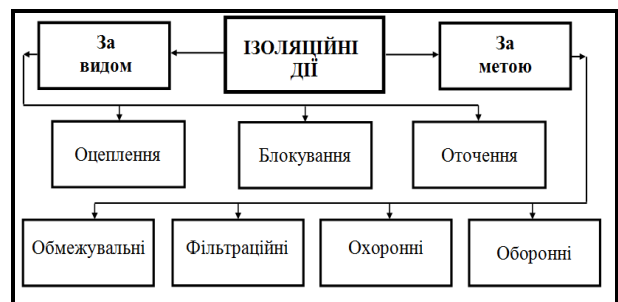

Рис. 2. Класифікація ізоляційних дій

Блокування – ізоляція району з метою недопущення входу та виходу за його межі злочинців, сторонніх осіб під час проведення режимних заходів. Здійснюється шляхом виставлення заслонів по всьому периметру району проведення режимних заходів або на ймовірних напрямках руху злочинців з декількох напрямків.

Оточення – ізоляція злочинців в межах окремого району (об'єкту, ділянки місцевості) з метою їх знешкодження або знищення під час проведення режимних заходів. Здійснюється шляхом одночасного або послідовного висунування підрозділів в район (до об'єкту, ділянки) перебування злочинців

За метою, ізоляційні дії силового характеру поділяються на обмежувальні, фільтраційні, охоронні та оборонні (рис. 2).

Обмежувальні дії – дії правоохоронних органів та військових формувань з обмеження пересування громадян, транспортних засобів в ході режимних заходів.

Фільтраційні дії – дії правоохоронних органів та військових формувань з “защичення” населених пунктів від НЗФ, виявлення та ізоляція їх посібників з утриманням на фільтраційних пунктах, встановлення особис-гості підозрілих осіб, перевірка громадян та на КПП (блокпосту).

Охоронні дії – дії правоохоронних органів та військових формувань з метою недопущення проникнення сторонніх осіб до об’єкту або виключення раптового нападу противника на підрозділ в районі його розташування.

Оборонні дії – дії військових формувань з ізоляції поля бою для недопущення вводу в бій резервів противника, затримання їх просування в межах певних районів, рубежів, позицій, об’єктів, нанесення їм максимальних втрат шляхом ведення позиційної, маневреної та мобільної оборони.

Позиційна оборона – вид оборонних дій, що полягає в нанесенні противнику максимальної шкоди в ході завязаного утримання підготовлених позицій, рубежів, районів, ділянок місцевості, втрата яких не допустима.

Маневрена оборона – вид оборонних дій, що полягає в нанесенні ураження противнику шляхом послідовних оборонних боїв на заздалегідь підготовлених та ешелонованих в глибину рубежах

Мобільна оборона – найбільш високий ступінь рухомості військ в обороні, що полягає в сполученні повітряних і наземних дій шляхом здійснення маневру аеромобільними резервами для нарощування зусиль на загрозованих напрямках і рубежах (перекриття проміжків і посилення флангів).

Стосовно класифікації способів ізоляційних дій, то її доцільно розпочати саме зі словникового визначення “способу”.

Так згідно з [2] спосіб – це дія чи система дій, що застосовується для вирішення будь-якого завдання.

Воєнною наукою спосіб дій тлумачиться, як порядок застосування сил та засобів для вирішення завдань в операції (бою), а його змістом є послідовність знищення (ураження) противника, напрямки зосередження основних зусиль, бойовий порядок та характер маневру.

На сьогодні ізоляція районів СО здійснюється з використанням наступних способів дій військ: спостереженням, патрулюванням, перехопленням, здійсненням перепускного режиму, аеромобільними діями, діями із засідок, ударами артилерії та авіації, встановленням інженерних загороджень та використанням розвідувально-сигналізаційної апаратури (рис. 3).

Спостереження – дії військових нарядів з метою виявлення правопорушників, місць їх дислокації та переміщення шляхом огляду визначеної території.

Патрулювання – дії військових нарядів з метою попередження протиправних дій шляхом обходу (об’їзду) окремих територій або маршрутів.

Перехоплення – дії військових нарядів з метою перекриття напрямків руху правопорушників рухомими заслонами у випадку недостатності сил та засобів, для ізоляції району СО або не виправдання прогнозу стосовно маршрутів їх руху.

Встановлення і використання розвідувально-сигналізаційної апаратури – здійснюється для перекриття найбільш ймовірних напрямків руху злочинців з метою своєчасного його виявлення в ході проведення ізоляції району СО.

Здійснення перепускного режиму – дії підрозділів з метою забезпечення організованого входу (виходу) громадян, в’їзду (виїзду) транспорту та обмеження їх руху в район проведення режимно-комендантських заходів.

Аеромобільні дії полягають в застосуванні тактичних повітряних десантів та бронегруп на загрозованих напрямках просування противника, для його стримування та виграшу часу та забезпечення висування резервів з глибини.

Дії із засідок – приховане розташування підрозділів на шляхах руху противника з метою захоплення або знищення його живої сили, техніки та озброєння. Способи дій із засідки залежать від її мети, умов обстановки, сил противника й складу підрозділу.

Нанесення вогневого удару – короткочасний та потужний вогневий вплив на противника з метою завдання йому заданого ступеня ураження у встановлені строки.

Завдається артилерійськими та авіаційними підрозділами для ізоляції поля бою з метою недопущення введення в бій резервів противника.

Встановлення інженерних загороджень влаштовуються на напрямках руху противника з метою затримання його просування, ускладнення маневру, нанесенні йому втрат в живій силі та техніці, створенні умов для ураження всіма видами зброї.

Висновки

В даній статті класифікація способів ізоляційних дій наведена в загальному вигляді, так як розроблення їх є творчим процесом кожного командира і має свої особливості.

Спосіб являє основу замислу на бій, що містить в собі деяку сукупність процесів, дій та послідовність їх виконання за допомогою яких, можливо вести боротьбу з противником декількома альтернативними шляхами, в залежності від складу і характеру його дій, умов обстановки, можливостей своїх військ та умов місцевості.

Рис. 3. Способи ізоляційних дій військ

В боротьбі з НЗФ, які діють партизанськими методами, способи дій не мають бути "шаблонними", що вимагає розроблення нових положень в тактиці військ.

2. Шмаков О.М. Словник офіцера внутрішніх військ з воєнно-наукових питань / О.М. Шмаков. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2009. – 409 с.

Список літератури

Надійшла до редколегії 9.04.2013

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.: Ірпінь, ВТФ "Перун" 2007. – 1736 с.

Рецензент: д-р військ. наук, проф. Г.А. Дробаха, Академія внутрішніх військ МВС України, Харків.

СПОСОБИ ИЗОЛЯЦИОННЫХ ДЕЙСТВИЙ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ВНУТРЕННИХ ВОЙСК И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ

В.Ю. Панченко, Є.Г. Башкатов, Т.А. Сутюшев, П.В. Пистряк

Рассматриваются способы изоляционных действий подразделений внутренних войск в ходе выполнения служебно-боевых задач и проводится их классификация.

Ключевые слова: способы изоляционных действий.

THE METHODS OF INSULATING ACTION OF INTERIOR TROOPS AND THEIR CLASSIFICATION

V.U. Panchenko, E.G. Bashkatov, T.A. Sutyushev, P.V. Pistriak

The methods of insulating action units of Interior Troops in the course of service and combat missions, and conducted their classification.

Keywords: a manner of insulating action.